

Огляд прийнятих ВРУ законів щодо протидії коронавірусній хворобі (COVID-19)

17 березня 2020 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» та Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)». Дані закони наберуть чинності з дня опублікування та з дня, наступним за днем опублікування відповідно.

Пропонуємо Вам аналіз нововведень.

Карантин, встановлений КМУ є форс-мажорною обставиною

Внесено зміни до Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні», відповідно до яких форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, зокрема введення, карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Відпустка, що надається працівнику за його бажанням на час карантину, не обмежує можливість працівника отримати відпустку без збереження заробітної плати на 15 днів

Відповідно до норм Кодексу законів про працю, Закону України «Про відпустки» за сімейними обставинами та з інших причин працівнику може надаватися відпустка без збереження заробітної плати на термін, обумовлений угодою між працівником та власником або уповноваженим ним органом, але не більше 15 календарних днів на рік.

У разі встановлення Кабінетом Міністрів України карантину, відповідно до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», термін перебування у відпустці без збереження заробітної не включається у загальний строк, встановлений вищезгаданим законодавством.

Працівникам надана можливість працювати з дому

Прийнятим законом передбачено, що на період встановлення карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): роботодавець може доручити працівникові виконувати протягом певного періоду роботу, визначену трудовим договором вдома, а також надавати працівнику за його згодою відпустку.

Власники бізнесу можуть змінювати режим роботи, якщо це пов'язано з прийомом людей

Прийнятим законом власникам підприємства, установи, організації або уповноваженим органом надається право змінювати режими роботи органів, закладів, підприємств, установ, організацій, зокрема, щодо прийому та обслуговування фізичних та юридичних осіб. Інформація про такі зміни повинна доводитися до відома населення з використанням веб-сайтів та інших комунікаційних засобів

Тимчасове припинення планових перевірок

Законом забороняється проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Тимчасове звільнення медичних препаратів та медичних товарів від сплати ПДВ та ввізного мита, спрощення митних процедур

Тимчасово, для здійснення заходів щодо запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України.

Тимчасово, для здійснення заходів щодо запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19):

- звільняються від сплати ввізного мита лікарські засоби, медичні вироби та/або медичне обладнання, необхідні для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України;
- митне оформлення таких медичних препаратів та медичних товарів здійснюється першочергово;
- на дані товари допускається подання попередньої або тимчасової декларації за правилами, встановленими цим Кодексом;
- плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, щодо таких медичних препаратів та медичних товарів не справляється.

Протягом 18 березня – 31 травня 2020 року введено мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок, зупиняється перебіг строків давності за ПКУ

Законом «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» встановлено мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок на період з 18 березня по 31 травня 2020 року, крім документальних позапланових перевірок з підстав, визначених підпунктом 78.1.8 пункту 78.1 статті 78 ПКУ (*подано декларацію, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки*).

Заплановані перевірки, що не розпочалися – переносяться, а ті, що були розпочаті до 18 березня 2020 року та не були завершеними, тимчасово зупиняються (термін перевірки – переривається) на період до 31 травня 2020 року.

На період з 18 березня по 31 травня 2020 року зупиняється перебіг строків давності, передбачених ПКУ, зокрема строків для визначення контролюючим органом суми податкових зобов'язань.

Строк подання декларації про майновий стан і доходи фізичної особи продовжено до 1 липня 2020 р.

Річна декларація про майновий стан і доходи за 2019 рік, подається до 1 липня 2020 року, крім випадків, коли така декларація може бути подана пізніше цього строку. Фізична особа зобов'язана самостійно до 1 жовтня 2020 року сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену в поданій нею річній декларації про майновий стан і доходи за 2019 рік.

З 1 березня по 30 квітня 2020 - не сплачується земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності, що використовуються для господарської діяльності та податок з об'єктів нежитлової нерухомості

Не нараховується та не сплачується за період з 1 березня року по 30 квітня 2020 року плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки, у власності або користуванні, у тому числі на умовах оренди, фізичних або юридичних осіб, та використовуються ними в господарській діяльності.

При цьому платники плати за землю (крім фізичних осіб), що подали податкову декларацію мають право подати уточнюючу податкову декларацію в якій відобразити зміни податкового зобов'язання із сплати плати за землю за відповідні місяці.

Фізичним особам – платникам плати за землю перерахунок здійснюється контролюючим органом.

Об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за період з 1 березня по 30 квітня 2020 року.

З 1 березня до 1 травня 2020 – ФОПи на спрощеній системі, особи які здійснюють незалежну професійну діяльність, та члени фермерських господарств звільнені від сплати ЄСВ та подання декларації

ФОПи на спрощеній системі, особи які здійснюють незалежну професійну діяльність, та члени фермерських господарств тимчасово звільняються від нарахування та сплати єдиного внеску в частині сум, що підлягають сплаті такими особами за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року за себе.

Такі особи можуть прийняти рішення про сплату єдиного внеску за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року у розмірах та порядку, визначених цим Законом. У такому разі, інформація про сплачені суми зазначається у звітності про нарахування єдиного внеску, за звітний період.

Тимчасово штрафні санкції, визначені не застосовуються за наступні порушення, вчинені щодо періодів з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року:

- несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску;
- неповна сплата або несвоєчасна сплата суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів);
- несвоєчасне подання звітності до податкових органів.

Протягом періодів з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню.

Крім того, встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску на період з 18 березня по 18 травня 2020 року, а перевірки, що були розпочаті – зупиняються.

Основні штрафні санкції за ПКУ протягом 1 березня – 31 травня 2020 р. не застосовуються, пеня не нараховується

За порушення податкового законодавства, вчинені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року, штрафні санкції не застосовуються, крім санкцій за:

- порушення вимог до договорів довгострокового страхування життя чи договорів страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема, страхування додаткової пенсії
- відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу;
- порушення правил обліку, виробництва та обігу пального або спирту етилового на акцизних складах які застосовуються на загальних підставах;
- порушення нарахування, декларування та сплати податку на додану вартість, акцизного податку, рентної плати.

Протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року платникам податків не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню.

Закон про РРО набирає чинності з 1 серпня 2020, в введення в дію вимог щодо застосування РРО відкладається

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» набирає чинності не в квітні 2020 р., як це передбачалося самим законом, а 1 серпня 2020 р.

Крім того, до 1 січня 2021 року РРО не застосовується для платників єдиного податку другої - четвертої груп (фізичними особами - підприємцями) незалежно від обраного виду діяльності, обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1000000 гривень, крім тих, які

- здійснюють, зокрема реалізацію лікарських засобів та виробів медичного призначення;
- реалізацію товарів (надання послуг) через мережу Інтернет;
- реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;
- реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я;
- реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння;
- роздрібну торгівлю вживаними товарами в магазинах (група 47.79 КВЕД);

- діяльність ресторанів, кафе, ресторанів швидкого обслуговування, якщо така діяльність є іншою, ніж визначена пунктом 11 статті 9 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг";
- діяльність туристичних агентств, туристичних операторів;
- діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення (група 55.10 КВЕД);
- реалізацію текстилю (крім реалізації за готівкові кошти на ринках), деталей та приладдя для автотранспортних засобів відповідно до переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

До іноземців не застосовується адміністративна відповідальність за нечасне переоформлення посвідки на тимчасове/постійне проживання.

Законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» встановлено, що до іноземців та осіб без громадянства, які не змогли виїхати за межі України або не змогли звернутися до територіальних органів/підрозділів Державної міграційної служби України із заявою про продовження строку перебування на території України та/або про обмін посвідки на тимчасове/постійне проживання у зв'язку із введенням карантину, не застосовується адміністративна відповідальність за порушення законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства, якщо такі порушення настали в період чи внаслідок встановлення карантину.

Зупиняється перебіг строків звернення та строків надання адміністративних послуг

З дня оголошення карантину зупиняється перебіг строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг та строків надання цих послуг, визначених законом. Від дня припинення карантину перебіг цих строків продовжується з урахуванням часу, що минув до його зупинення.

Посилено адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення правил карантину

Кодекс України про адміністративні правопорушення доповнено новою статтею 443. Так, порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними захворюваннями, тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17000-34000 грн.), на посадових осіб - у розмірі від двох до десяти тисяч (34000-170000 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Протоколи щодо вказаного порушення має право складати працівники Нацполіції, органи охорони здоров'я, державної санітарно-епідеміологічної служби, посадові особи, уповноважені на те виконавчими комітетами місцевих рад.

Крім того, збільшено розмір штрафу за порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням (ст. 325 Кримінального кодексу України) – тепер штраф становить від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17000 – 52000 грн.). За вчинення даного злочину також передбачається відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років.